

Veiligheid

Handboek Kind in beeld
Werkwijzer 5

Veiligheid
Oktober 2025

op je **eigen wijs**

Kinderen veilige (speel)ruimte bieden

Een kind ontwikkelt zich door te spelen. Spelen bestaat uit beleven, uitproberen en herhalen om zo nieuwe vaardigheden te leren. Voor spelen is uitdaging nodig en daar horen risico's bij. Maar hoe vind je de balans tussen een kind beschermen voor kleine ongelukken en het bieden van uitdaging? En wat als het iets omver stoot of zich bezeert? Laat je dat gebeuren of zet je alle tafels en kastjes opzij om de risico's te beperken?

Elke dag kom je dit soort risico-inschattingen tegen. Wat zijn aanvaardbare risico's? En welke zijn echt niet wenselijk, waardoor preventieve maatregelen nodig zijn? Dat is soms voor elk kind of elke situatie anders. Vanuit onze pedagogische visie en de kaders in deze werkwijzer veiligheid zoek je steeds voor elk kind een goede balans. Tussen veiligheid aan de ene kant en de ruimte om te ontwikkelen en experimenteren (en fouten te maken) aan de andere kant. Natuurlijk horen daar preventieve maatregelen bij om grote risico's te voorkomen. En handvatten om te handelen bij eventuele calamiteiten, grensoverschrijdend gedrag en om kindermishandeling te voorkomen.

Ons Veiligheids- en Gezondheidsbeleid

Deze **Werkwijzer 'Veiligheid'** vormt samen met de werkwijzer **'Gezondheid, hygiëne en voeding'** ons veiligheids- en gezondheidsbeleid. Elke locatie voegt daar een eigen **Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid'** aan toe. Elke gastouder heeft zijn eigen risico-inventarisatie. Zo laten we zien hoe we omgaan met risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid en grensoverschrijdend gedrag. Ook aan ouders, want die mogen er vanuit gaan dat hun kind zich in een veilige omgeving kan ontwikkelen.

Daarom informeer je ouders hierover al in de kennismakingsperiode. Zij kunnen deze informatie ook vinden op onze website. De locatie-specifieke informatie over veiligheid en gezondheid staat voor ouders in Konnect¹. De risico-inventarisatie van de gastouders vinden ouders in Portabase².

En heb je vragen over veiligheid en preventie? Dan kun je terecht bij je clustermanager (pedagogisch professional) of je bemiddelingsmedewerker (gastouder).

De werkwijzer veiligheid bestaat uit vijf thema's:

Visie op veiligheid; over de wijze waarop we kinderen leren omgaan met kleine risico's en beschermen tegen grote gevaren.

Aandacht voor risico's; over het opstellen en evalueren van het Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid' (locaties) of de risico-inventarisatie (gastouders).

Preventiemaatregelen; over alle maatregelen die niet aanvaardbare risico's kunnen voorkomen in de binnen- en buitenruimte en op het gebied van slapen, vervoer, uitstapjes, vrijheden, ontruimen, EHBO en achterwacht.

Handelen bij calamiteiten; over wat te doen bij een ongeval, een vermissing van een kind, brandalarm, een bommelding, verdachte personen of objecten,

¹ Konnect is het softwarepakket voor opvang locaties van Junis

² PortaBase is het softwarepakket voor het Gastouderbureau van Junis

<p>geweldpleging, lekkage of inbraak en over het regelen van nazorg na een ernstige calamiteit.</p> <p>Voorkomen grensoverschrijdend gedrag; over het vierogenprincipe op KDV's en peuterlocaties, grensoverschrijdend gedrag van medewerkers, pesten, seksueel grensoverschrijdend gedrag van kinderen.</p>	
<p>Visie op Veiligheid</p> <p>Veiligheid versus uitdaging</p> <p>Op onze locaties en in het gastgezin zorg je ervoor dat kinderen een veilige plek hebben. En ook voldoende ruimte en uitdaging krijgen om de wereld zelf te ontdekken; te experimenteren, fouten te maken, uit te proberen. Je geeft een kind de kans om te laten zien wat het kan. Hierin volg je elk kind actief in zijn ontdekkingsreis en heb je altijd oog voor eventuele risico's of onveilige situaties. Je ondersteunt een kind tijdens het spelen bij het inschatten van gevaar, zodat het leert om op zichzelf te vertrouwen. Moedig een kind aan als het iets nieuws probeert en geef de ruimte om te experimenteren. Neem soms wat meer afstand en bedenk voor jezelf 'wat kan er gebeuren en is het nodig dat ik ingrijp?'. Dat betekent dat ze soms ook leren door letterlijk hun neus te stoten. Deze kleine en ingecalculerde risico's zijn belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen.</p> <p>Door kinderen op die manier te begeleiden, leert een kind haast vanzelf en op eigen kracht wat het kan en wat nog iets meer oefening vraagt. Soms heeft het daar wat hulp of advies bij nodig. Denk bijvoorbeeld aan een seintje om bij het klimmen of dalen je handen goed te gebruiken. Of goed te blijven kijken bij wat je aan het doen bent. Zo help je een kind met risico's inschatten en geef je het een steuntje in de rug als iets enger lijkt dan het is. Door veel en vaak te oefenen, soms met vallen en opstaan, oefenen ze hun motoriek, leren ze zelf risico's inschatten en alternatieven vinden als ze iets willen bereiken. Samen met de ouder zoek je hierin voor elk kind steeds de juiste balans aan de hand van onze Pedagogische Cirkel.</p>	
<p>Aandacht voor risico's</p> <p>Een continue en cyclisch proces</p> <p>Een gezonde en veilige omgeving, waar kinderen zorgeloos kunnen spelen en leren, is van groot belang voor een goede ontwikkeling. De nadruk ligt op een omgeving die zo veilig als nodig is, die kinderen beschermt tegen gevaren en waar ze tegelijkertijd ook de ruimte hebben om grenzen te verkennen. Een veilige omgeving betekent inspelen op risico's die er dagelijks kunnen zijn. Daarom is het belangrijk dat je je hiervan bewust bent en structureel veilig handelt. Veiligheidsprocessen en -maatregelen vormen één geheel en zijn nodig om grote risico's te voorkomen en kinderen om te leren gaan met kleine risico's. Veiligheid is niet alleen het gespreksonderwerp na een calamiteit of ongeval. Ook in dagelijkse situaties zoek je steeds met elkaar naar een balans tussen uitdaging en veiligheid. Ervaren en vaste medewerkers zijn gids en expert voor nieuwe collega's of invalkrachten. Bemiddelingsmedewerkers zijn de vraagbaak voor gastouders.</p>	

<p>En ben je voor het eerst op een nieuwe groep of locatie? Vraag dan zelf even naar de specifieke veiligheidsafspraken die daar gelden.</p> <p>Aanvaardbare risico's Dit gaat over de inschatting van de kans dat er iets gebeurt en het mogelijke gevolg ervan. Bij een risico gaat het niet meteen om een gevaar. De term 'aanvaardbaar risico' kan je daarbij helpen. Wat is precies het risico (bijvoorbeeld letsel door een val uit een boom) en hoe groot is de kans dat het gebeurt? Die afweging maak je steeds opnieuw per situatie en per kind. Door samen als team of als gastouder met je bemiddelingsmedewerkers risico's te inventariseren en hierover te praten kom je tot inzichten en afspraken. Pas als het risico onaanvaardbaar is, is er sprake van gevaar en zijn beschermende maatregelen nodig.</p> <p>Inventariseren en aanpassen Om de risico's in kaart te brengen heeft elke locatie een Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid'. Door het jaar heen bespreekt de clustermanager regelmatig op een interactieve wijze met beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, groepshulpen, stagiairs en eventuele vrijwilligers de mogelijke risico's rond veiligheid op de locatie en past het plan aan als dat nodig is. Elke gastouder vult samen met de bemiddelingsmedewerker een risico-inventarisatie in. Dat doe je bij het starten van de opvang en daarna herhaal je deze jaarlijks.</p> <p>De afdeling Pedagogiek en Kwaliteit actualiseert jaarlijks (of vaker indien nodig) de werkwijzer 'Veiligheid' en maakt tools voor managers, bemiddelingsmedewerkers, medewerkers en gastouders voor verdere verdieping (prikborden en bespreektips). Voor het vaststellen van de documenten van ons veiligheids- en gezondheidsbeleid hebben de ouderraad en de oudercommissies een adviserende rol.</p>	
<p>Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid'</p> <p>Risico's opvanglocatie in beeld Locatie-specifieke risico's met grote gevolgen legt de clustermanager vast in het Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid'. Dit doet zij in samenspraak met de pedagogisch professionals en oudercommissie. Voor het maken van dit Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid' is een Excel-format beschikbaar. Risico's die grote gevolgen kunnen hebben voor het welzijn van ieder kind bij ons op de opvanglocaties, staan in de bouwstenen kwaliteit van deze werkwijzer veiligheid.</p> <p>Inhoud van het Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid'</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Locatieafspraken om de kans op gezondheids- en hygiënerisico's te verkleinen. ◆ Locatieafspraken om de kans op (brand)veiligheidsrisico's te verkleinen. ◆ Risico-inventarisatie brandveiligheid. ◆ Uitwerking van het vierogenprincipe (0-4 jaar). ◆ Locatieafspraken om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen (4-13 jaar). 	<p>PM 5.01 Format Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid'</p>

<ul style="list-style-type: none"> ◆ Verbeteracties naar aanleiding van (bijna) ongelukken of (bijna) fouten of grensoverschrijdend gedrag. <p>De clustermanager zorgt dat dit plan steeds actueel is. Het bijstellen van het Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid' is door het jaar heen een vast agendapunt op overlegmomenten met beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, groepshulpen, stagiairs, eventuele vrijwilligers en de oudercommissie. Samen kijken jullie wat in de praktijk aan maatregelen om risico's te voorkomen werkt, wat niet en leggen verbeteracties vast.</p> <p>Bij veranderingen, bijvoorbeeld een verbouwing, een andere indeling van de ruimte, de aanschaf van nieuwe meubelen en/of speelgoed, kijken jullie ook steeds goed naar eventuele nieuwe risico's die deze veranderingen met zich mee brengen. Wijzigingen in het Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid' communiceert de clustermanager tijdens een overleg of via intranet naar beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, groepshulpen, stagiairs en eventuele vrijwilligers.</p> <p>De clustermanager maakt altijd een nieuw Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid' voor de registratie-aanvraag van een nieuwe locatie. Dat plan actualiseert ze drie maanden na opening, samen met beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, groepshulpen, stagiairs, eventuele vrijwilligers en de oudercommissie.</p>	
<h3>Risico-inventarisatie gastouders</h3> <p>Risico's gastouderwoning in beeld</p> <p>Jaarlijks controleert de bemiddelingsmedewerker de woning van de gastouder of vraagouder (bij thuisopvang) op verschillende punten. Samen vullen zij dan de risico-inventarisatielijst Veiligheid en Gezondheid gastouderopvang in. De controle gaat over alle ruimtes binnen waar de kinderen tijdens de opvang kunnen komen. En over de eventueel aanwezige voor- en achtertuin. Aan de hand van de lijst maken zij een actieplan. Daarop staan afspraken en alle maatregelen die nodig zijn om de woning voldoende veilig te maken voor de opvang. Ook leggen ze vast op welke datum dit klaar is en wanneer opnieuw controle plaats vindt. Het uitvoeren van het actieplan gebeurt aan de hand van de methodiek RieStart³.</p>	
<h3>Preventiemaatregelen</h3> <p>Veilige randvoorwaarden locaties</p> <p>Natuurlijk richten we de binnen- en buitenruimten van onze locaties veilig en kindvriendelijk in en maken we risico-inschattingen bij de aanschaf van meubilair, speeltoestellen en speelgoed. Zo is de buitenruimte voor jonge kinderen bijvoorbeeld omheind en zijn de speeltoestellen van goede kwaliteit en die inspecteren we regelmatig.</p> <p>Veilige randvoorwaarden gastouderwoning</p> <p>De inrichting van de gastouderwoning bepaalt de gastouder zelf. De Wet Kinderopvang stelt wel randvoorwaarden om voor een veilig en kindvriendelijk</p>	<p>RIVM-richtlijnen binnen en buitenmilieu</p>

³ .RieStart is een aanvullende module die KidsKonnnect voor Portabase afneemt bij Riestart.nl.

<p>huis te zorgen. Deze randvoorwaarden checkt de bemiddelingsmedewerker voordat ze een gastouder inschrijft in ons bestand en daarna jaarlijks. Zij kijkt of binnen en buiten voldoende veilige speelruimte is. Ook is zij verplicht om te checken of je woning is voorzien van voldoende en goed werkende rookmelders. En altijd rookvrij is. Voor kinderen jonger dan 1,5 jaar hoort er ook een aparte slaapruiimte te zijn. Jaarlijks checkt de bemiddelingsmedewerker dit opnieuw tijdens de risico-inventarisatie.</p> <p>Wettelijke kaders rondom veiligheid Het kader voor preventieve veiligheidsmaatregelen staat in actuele wet- en regelgeving, in de richtlijnen van het RIVM, op de website van gezondekinderopvang.nl en op veiligheid.nl. Dat kader hebben we verder uitgewerkt in preventieafspraken (op thema) en in ons inrichtingsbeleid. Beroepskrachten, (gast)ouders en kinderen houden we voortdurend op de hoogte onze maatregelen en afspraken. Zo zorgen we met elkaar voor genoeg uitdaging en ruimte om te spelen binnen veilige randvoorwaarden.</p> <p>In iedere situatie bewust kijken Door toezicht bij het spelen, heb je in de gaten wat nodig is aan preventieve maatregelen of bescherming. Dat kan in de vorm van een veiligheidsvest voor onderweg, valbescherming bij skaten, kinderbestek voor het snijden van de boterham of een veilige plek voor baby's. Denk ook aan laarzen of oude kleding voor modderexperimenten om zorgen van ouders over natte voeten en vieze kleding voor te zijn.</p>	
<p>Thema Acuut gevaar voorkomen</p> <p>Verslikken, verstikken, verbranden, vergiftiging, verdrinken en vallen. Vooral jonge kinderen zijn het meest kwetsbaar als het gaat om ongevallen. Ze zijn enthousiast en zien nog geen gevaar. Zo stoppen ze bijvoorbeeld alles binnen handbereik in hun mond of vallen nog met regelmaat. Dat hoort er nu eenmaal bij, maar het is natuurlijk niet de bedoeling dat een kind daar ernstige verwondingen of zelfs blijvende schade aan overhoudt. Daarom probeer je steeds de balans te vinden tussen uitdaging en bescherming, en neem je voorzorgsmaatregelen om ernstig letsel door verslikken, verstikken, verbranden, vergiftiging, verdrinken en vallen te voorkomen. Die vind je terug in de 'Preventieafspraken Acuut gevaar voorkomen'. Deze staan voor gastouder in Portabase</p>	<p>PM 5.02.a Preventieafspraken Acuut gevaar voorkomen</p>
<p>Thema Fysieke veiligheid binnen</p> <p>Ruimte voor ontdekkend spelen, zo veilig als nodig Ruimte, inrichting en (spel)materiaal zijn belangrijke pedagogische middelen. Daarmee bedoelen we dat de meubels en de indeling van de ruimte invloed hebben op de kinderen en hoe we met elkaar samenwerken. Dit kan elkaar versterken.</p> <p>Veiligheid opvanglocaties Voor onze locaties kiezen we voor meubels en materialen die passen bij onze pedagogische visie, Een inrichting die kinderen ruimte geeft om op ontdekkingstocht te gaan en voor nieuwe ervaringen.</p>	<p>PM 5.02.b Preventieafspraken Veiligheid binnen</p>

<p>Bij de inrichting en keuze van materialen speelt ook veiligheid een rol. Meubels en (spel)materiaal zijn van voldoende kwaliteit. En we zorgen voor een overzichtelijke indeling van de binnenruimte om ongevallen te voorkomen. Met elkaar maken we ook afspraken om ongevallen in specifieke ruimten, zoals de keuken of de slaapkamer, te voorkomen. Deze vind je terug in de 'Preventieafspraken Veiligheid binnen'.</p> <p>Veiligheid gastouderwoning Ook voor de gastouder gelden specifieke preventieafspraken voor de veiligheid binnenshuis. Deze afspraken staan in de risico-inventarisatie van de gastouder.</p>	
<p>Thema fysieke veiligheid buiten</p> <p>Natuurlijk buitenspelen In een speelomgeving met losse aarde, blaadjes, boomschors, zand of hoogteverschillen, leert een kind veel. Het leert wat wel en niet eetbaar is en het krijgt de kans om de wereld vanuit een ander standpunt te bekijken.</p> <p>Door in een natuurlijke omgeving te spelen ervaart een kind zelf waar grenzen liggen. Daar begeleid je kinderen in, zodat ze leren verantwoorde risico's te nemen.</p> <p>Onze eigen buitenruimtes bij locaties richten we in vanuit onze pedagogische visie met aandacht voor dat natuurlijke buitenspelen. We voegen vaak natuurlijke elementen toe op een speelplek. Dit biedt kinderen veel speelmogelijkheden. De speelplekken nodigen bij voorkeur uit tot creativiteit en ontdekken.</p> <p>Gastouders bieden deze uitdagingen in hun eigen tuin of in de omgeving van hun woning.</p> <p>Om veiligheidsrisico's te beperken en kinderen te leren omgaan met kleine risico's, hebben we preventiemaatregelen om ongevallen in de buitenruimte te voorkomen. Deze vind je terug in de 'Preventieafspraken Veiligheid buiten'. Voor gastouders staan deze afspraken in hun risico-inventarisatie. En we hebben ook een 'Lijst giftige planten' om te checken welke planten eventueel ernstig risico opleveren voor kinderen.</p>	<p>PM 5.02.c Preventieafspraken Veiligheid buiten</p> <p>PM 5.05 Lijst giftige planten</p>
<p>Thema Veilig slapen</p> <p>Naar bed Kinderen van 0-4 jaar, en zeker baby's, slapen vaak nog één of meerdere keren tijdens de opvanguren. Prettig en veilig slapen zorgt dat zij voldoende rust krijgen en niet overprikkelt raken. Bij elke groep is voldoende slaapruiimte voor het aantal op te vangen kinderen. Kinderen slapen in goedgekeurde bedden . peuters soms op een stretcher. Op sommige locaties zijn ook buitenbedden aanwezig. In het ouderportaal geven ouders dan aan of zij het goed vinden dat hun kind in een buitenbed slaapt.</p> <p>In de gastouderwoning is altijd een aparte slaapruiimte voor kinderen jonger dan 1,5 jaar. Een wieg of een ledikant is de veiligste slaapplek. Laat je een kind toch in een campingbed slapen? Volg dan altijd de preventieafspraken 'Veilig gebruik campingbed'. We volgen hierin de adviezen van Veiligheid.nl</p>	<p>PM 5.10 Modelprotocol Veilig slapen in kinderopvang</p> <p>PM 5.02f Afspraken Veilig slapen</p> <p>PM 5.08a Stappenplan Bewusteloze baby"</p> <p>GOB 5.01 Stappenplan bewusteloze baby</p> <p>GOB 5.02</p>

<p>Wiegendood</p> <p>Om ongevallen en wiegendood bij kinderen tussen 0 en 2 jaar te voorkomen volgen wij de adviezen van Veiligheid.nl (Protocol Veilig Slapen in de Kinderopvang). Voor pedagogisch professional staan die in onze 'Afspraken Veilig slapen'. Daarin staat wat belangrijk is voor alle kinderen die bij ons slapen, met betrekking tot de slaapruiimte, de bedden, slaaphouding, slaaprituelen en slaapgewoonten. Gastouders leggen deze preventieafspraken vast in hun risico-inventarisatie en op het 'registratieformulier'.</p> <p>De ouder kan je vragen om af te wijken van deze afspraken (bijvoorbeeld met een verzoek voor buik/zijligging of inbakeren). Daarover ga je altijd in gesprek. Probeer ouders op een positieve wijze te informeren over het belang van onze afspraken. Die zijn lang niet voor alle ouders helder of vanzelfsprekend. Blijft de ouder vasthouden aan specifieke slaapwensen voor hun kind dan legt de ouder dit voor het KDV vast in het ouderportaal. Voor gastouderopvang doet de ouder dit op 'het registratieformulier'. Met deze verklaring geven ouders aan dat zij bewust willen afwijken van de afspraken. In het protocol 'Veilig Slapen in de Kinderopvang' staat meer informatie over de gevolgen en aansprakelijkheid van deze keuze.</p> <p>Toezicht tijdens slapen</p> <p>Slapende kinderen controleer je vaak, eerst na ongeveer 5 minuten om te zien of het kind slaapt en het bed goed is afgesloten. Daarna elke 15 minuten om te controleren of het nog steeds goed met de kinderen gaat. Jonge baby's, nieuwe kinderen en baby's die in de fase zitten waarin ze leren omrollen, controleer je elke 10 minuten vanwege het verhoogde risico op wiegendood.</p> <p>Een babyfoon met of zonder camera is een hulpmiddel, geen vervanging van de controles in de slaapkamer.</p> <p>Kind in nood</p> <p>Om op de juiste wijze te handelen als je een kind in bed bewusteloos of in 'nood' aantreft, hangt op elke locatie het 'Stappenplan Bewusteloze baby' dat je helpt om adequaat te handelen. Je vindt deze altijd op de binnenkant van de slaapkamerdeur en soms ook in de verschoonruimte. Een versie van dit stappenplan voor gastouders staat in Portabase.</p>	<p>Preventieafspraken veilig gebruik campingbed</p> <p>GOB Registratieformulier</p>
<p>Thema Uitstapjes</p> <p>Samen op pad</p> <p>Regelmatig trekken jullie er met de kinderen op uit. Deze dagelijkse uitstapjes ontstaan vaak spontaan en meestal gewoon in de buurt van de locatie of de gastouderwoning; even naar de brievenbus, boodschappen doen of naar de speeltuin op de hoek. Bij de jongste kinderen zien we een bestemming verder weg als uitzondering. Bij de BSO's gebeurt dit vaker, vooral in vakantieperioden.</p> <p>Tijdens het kennismakingsgesprek heb je het met ouders over deze dagelijkse uitstapjes. Op locaties vraag je ouders om in het ouderportaal aan te geven of hun kind mee mag. Als gastouder gebruik je hiervoor het 'registratieformulier'. Geven ouders geen toestemming voor een uitstapje, dan houd je daar rekening mee bij het plannen.</p>	<p>PM 5.02d Afspraken uitstapjes</p> <p>PM 5.03a Format plannen uitstapje</p> <p>PM 5.03b Format veilige route BSO bus</p> <p>PM 5.04a Toestemming uitstapjes (0-4 jr)</p> <p>PM 5.04b Toestemming</p>

Niet-dagelijkse uitstapjes

Je vraagt apart toestemming van ouders als je met de jongste kinderen (0-4 jaar) van een locatie een uitstapje maakt dat anders is als de dagelijkse uitstapjes. Hiervoor gebruik je het formulier '[Toestemming uitstapjes \(0-4 jr\)](#)'. Als gastouder regel je dit via 'het registratieformulier'.

Bij de BSO's hoef je hiervoor geen aparte toestemming te vragen. Via het vakantieprogramma zijn ouders op de hoogte van alle activiteiten en uitstapjes in de vakantieperioden. Ouders zien dan ook op welke wijze het vervoer tijdens een uitstapje geregeld is. Check bij het plannen van een uitstapje vooraf altijd of elk kind de juiste toestemming voor het vervoer heeft.

Grote uitstapjes vragen meer voorbereiding en denkwerk. Verlies hierbij vooral de veiligheid voor kinderen niet uit het oog. Als iedereen precies weet wat te doen, verklein je de risico's. En vergeet niet EHBO- benodigdheden en een mobiele telefoon.

Gebruik privéauto bij uitstapjes

Slechts bij uitzondering mag je na overleg met je clustermanager een kind/kinderen vervoeren in de privé-auto van een pedagogisch professional. De toestemming van ouders hiervoor regel je met het formulier '[Toestemming Vervoer in privé-auto](#)'. Deze uitzondering geldt niet voor een gastouder omdat die vaak alleen over een privéauto beschikt (zie Thema Vervoer, vervoersmiddelen gastouder).

Begeleiding bij uitstapjes door pedagogisch professionals

De begeleiding van de kinderen tijdens een uitstapje stem je af op de aard van de activiteit, de bestemming en de wijze van vervoer. Hoe je dat doet staat in '[Afspraken Uitstapjes](#)' en in de '[Afspraken Veilig vervoer](#)'. Onderweg en meestal ook op de plaats van bestemming dragen de kinderen veiligheidshesjes voor zichtbaarheid en herkenbaarheid. Met collega's maak je onderling afspraken over de herkenbaarheid als je met meerdere groepen naar eenzelfde bestemming gaat. Onderweg en tijdens uitstapjes draag je een vest, jack of bodywarmer met het herkenbare Junis-logo.

Als je met meerdere collega's op pad gaat, spreek dan van tevoren met elkaar af wie op welke kinderen let. Check met een bepaalde regelmaat of alle kinderen nog aanwezig zijn. Doe dit zowel op aantal als op naam. Werk je bij één van de locaties in Zoetermeer? Dan doe je dit met behulp van de 'sleutelhangers' waarop de namen van de kinderen staan.

Een goede voorbereiding van uitstapjes door locaties

Voor een goede voorbereiding van uitstapjes met je groep of locatie is het '[Format Plannen uitstapjes](#)' beschikbaar. Bedenk vooraf altijd dat kinderen zonder zwemdiploma niet mee gaan naar zwemactiviteiten. In overleg met je clustermanager leg je veilige routes vast. Hoe je dat doet staat in het '[format Veilige routes BSO bus](#)' voor.

Een goede voorbereiding van uitstapjes door de gastouder

Voor een veilig verloop van een uitstapje denk je vooraf na over de wijze van vervoer en veilige routes. En stem altijd af met de ouders als je een zwemactiviteit van plan bent

vervoer in privé-
auto
GOB
Registratieformulier

Thema Veilig vervoer

Veilig van A naar B

Om kinderen veilig te vervoeren, bijvoorbeeld tussen school en BSO/gastouder of tijdens uitstapjes, zijn er duidelijke afspraken met ouders, kinderen, pedagogisch professionals, gastouders, scholen en taxibedrijven. In het verkeer geef je altijd het goede voorbeeld. Je houdt je aan de voorgeschreven snelheid en aan alle andere verkeersregels.

Lopen heeft de voorkeur

In de meeste gevallen loop je met de kinderen. Onderweg leer je de kinderen veilig gedrag in het verkeer. Dat doe je door zelf het goede voorbeeld te geven en in verkeerssituaties uit te leggen welke verkeersregel en welk gedrag bij de situatie past.

Vervoersmiddelen locaties

Als de afstand tussen bijvoorbeeld school en een BSO-locatie te groot is, vervoeren we de kinderen in een BSO bus, in één van onze eigen personenbussen (Junis-bus) of in een taxi. Op een afgesproken, centrale en veilige plek bij school wacht jij of de taxichauffeur op de kinderen die op deze dag naar de BSO komen. Oudere kinderen mogen met toestemming van hun ouders zelfstandig naar de BSO fietsen. In het ouderportaal geven BSO-ouders aan voor welke vorm van vervoer zij toestemming geven.

De BSO bus is de opvolger van de BSO Stint en is goedgekeurd volgens de nieuwste veiligheidseisen. Er kunnen maximaal 10 kinderen (vanaf 1 januari 2026 8 kinderen) van 4 jaar of ouder in mee. Voor het rijden met de BSO bus heb je bij Junis een rijvaardigheidsbewijs BSO bus en een (brommer-) rijbewijs nodig.

Gebruik je een Junis-bus? Dan mogen er vanaf maximaal 8 kinderen in de aanwezige veiligheidsgordels mee. Rijd je een elektrische Junis-bus? Dan heb je hiervoor naast een geldig rijbewijs ook een rijvaardigheidsbewijs Junis-bus nodig.

Bij het taxivervoer rijden er taxi's van een erkend taxibedrijf.

Vervoersmiddelen gastouder

Als gastkinderen met je meegaan in je eigen auto, gebruik je goedgekeurde autostoelen. Ouders zorgen daarvoor. Als je een kind met de auto vervoert dan leg je deze afspraak vast op het registratieformulier. Bevestig een autostoel nooit op de voorbank als er een ingeschakelde airbag is. En neem alleen het aantal kinderen mee in de auto dat mag volgens de afgesloten inzittendenverzekering

Ook voor het vervoer op de fiets en/of in een bakfiets geeft de ouder toestemming via het registratieformulier. De ouder zorgt als dat nodig is voor een veilig fietszitje, het liefst met een keurmerk. Zit een kind achterop dan zorgt de gastouder voor jasbeschermers/spaakbeschermers op haar fiets.

Ook oudere gastkinderen mogen met toestemming van de ouder zelfstandig naar de gastouder komen. Deze toestemming geven ouders via het registratieformulier.

PM 5.02e
Afspraken Veilig vervoer

PM 5.03b
Format Veilige route BSO bus

PM 5.04b
Toestemming Vervoer in privé-auto

PM 5.08c
Flitskaart Noodgeval onderweg

PM 5.13
Afspraken gebruik Junis-bus

GOB
Registratieformulier

<p>Vervoersafspraken voor locaties</p> <p>Voor elke vorm van vervoer liggen preventiemaatregelen vast in de 'Afspraken veilig vervoer'. Voor het vervoer in de personenbussen van Junis (Junis-bus) staat dit in 'Afspraken gebruik Personenbus'. Specifieke afspraken over het ophalen bij school staan in de locatie-specifieke bijlage bij het pedagogisch beleidsplan</p> <p>Het maken van veilige routes gebeurt aan de hand van het 'format Veilige routes BSO bus' en in overleg met de oudercommissie van een locatie. Een veilige route gaat over zoveel mogelijk fietspaden of wegen met een maximum snelheid van 30 km per uur. Je vindt de specifieke BSO-routes van je locatie op je clusterpagina in SharePoint. Het Waarborgfonds Kinderopvang controleert dit via een steekproef 2 keer jaar.</p> <p>In de BSO bussen en in de personenbussen ligt een 'Flitskaart Noodgeval onderweg' om snel en juist te handelen bij calamiteiten.</p>	
<p>Thema Vrijheden BSO-kinderen</p> <p>Meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid</p> <p>Kinderen in de BSO-leeftijd groeien toe naar steeds meer zelfstandigheid. De wereld om hen heen wordt groter en ze krijgen een groeiende behoefte aan vrijheid, inspraak en verantwoordelijkheden. Het hoort bij hun ontwikkeling en het is logisch dat de behoefte aan die vrijheden ook op de BSO of bij de gastouder groeit.</p> <p>Voorzichtig loslaten</p> <p>Als pedagogisch professional of gastouder ben je verantwoordelijk voor de veiligheid en de gezondheid van een kind. Dan is loslaten en een kind meer vrijheden geven best moeilijk voelen. Want als er iets gebeurt heb je dit te verantwoorden naar ouders. Daarom zijn goede individuele afspraken met ouders nodig, want ieder kind is anders en ouders verschillen ook in beschermend gedrag. Toestemming voor vrijheden en meer zelfstandigheid regelt de ouder van de BSO via het ouderportaal van Konnect. Voor gastouderopvang doet de ouder dat via het 'registratieformulier'. Kinderen betrek je hier nadrukkelijk bij, zodat ze weten dat bij meer vrijheid ook meer verantwoordelijkheid hoort. Als vrijheden veranderen dan vraag je ouders dit te wijzigen in het ouderportaal of op het 'registratieformulier' (gastouderopvang). Op locaties geeft de mentor van het kind de nieuwe afspraken dan door aan collega's.</p> <p>Werk je op een locatie in Zoetermeer? Dan geldt daar bij de meeste locaties dat kinderen een rode 'sleutelhanger' hebben als zij zelfstandig buiten het terrein van de BSO mogen spelen.</p> <p>Ruimte geven</p> <p>Bij vrijheden kun je denken aan het zelfstandig buitenspelen in de buurt van de locatie of de gastouderwoning, aan het zelf beslissen over de tijd dat een kind naar huis gaat, over het zelfstandig naar sportclub, muzieklles of een winkel gaan. En ook over het meebeslissen over het activiteitenprogramma, het ritme van de dag of de groepsafspraken. Natuurlijk spreek je af onder welke voorwaarden dit</p>	<p>GOB Registratieformulier</p>

<p>mag. Sommige vrijheden zijn bijvoorbeeld wel afhankelijk van het wel of niet hebben van een zwemdiploma.</p> <p>Het omgaan met vrijheden bespreek je regelmatig met de kinderen. Wat doe je bijvoorbeeld als een bal in het water valt of hoe zorg je dat terug bent op de afgesproken tijd? Wat doe je als je onderweg ruzie krijgt met je vriend?</p>	
<p>Thema Veilige toegang</p> <p>Deurbeleid</p> <p>Het is belangrijk dat je maatregelen neemt om te voorkomen dat iemand een locatie, een gastouderwoning of de buitenruimte/tuin ongemerkt binnenkomt en verlaat.</p> <p>Deurbeleid locaties</p> <p>Daarom hebben onze locaties bij voorkeur een groepsbel met camera of een deurcode. Deze deurcode is alleen bedoeld voor ouders en medewerkers en vernieuwen we 1 keer per half jaar. Op de locaties waar dit (nog) niet zo is of niet kan, zijn locatie specifieke afspraken over het deurbeleid vastgelegd in het Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid'.</p> <p>De eigen buitenterreinen van locaties zijn afgesloten met een hek. Bij BSO-locaties kiezen we in de meeste gevallen voor deuren zonder toegangscodes, omdat we het belangrijk vinden dat kinderen op momenten van vrij spel zelf naar binnen en buiten kunnen.</p> <p>Om verder te voorkomen dat onbekenden binnen komen, vragen we iedere medewerker altijd alert te zijn op onbekenden in het gebouw, hen aan te spreken en te vragen naar hun legitimatie.</p> <p>Deurbeleid gastouderwoning</p> <p>De gastouder neemt zelf maatregelen om te voorkomen dat kinderen zomaar uit de gastouderwoning of tuin lopen. Of dat vreemden hen meenemen. Naast eventuele maatregelen zijn zij en de eventuele huisgenoten alert bij het openen en sluiten van deuren in de woning of het hek in de tuin.</p> <p>Ophalen van kinderen</p> <p>We gaan er vanuit dat de ouder zelf een kind brengt en ophaalt. BSO kinderen mogen vanaf een bepaalde leeftijd zelfstandig komen of naar huis gaan. In de communicatie met de ouder benadruk je dat die doorgeeft wanneer een andere volwassene (opa/oma, buren, gastouder) het kind ophaalt.</p> <p>Op de groep noteer je deze informatie altijd, zodat die ook bekend is bij collega's. Als het ophalen door een ander structureel is, voeg je dit toe in Konnect (zie werkwijzer SamenStarten).</p> <p>Ook als gastouder weet je graag van de ouder dat iemand anders dan de ouders het kind komt halen. Dit geef je bij de ouder aan tijdens het kennismakingsgesprek.</p> <p>Bij het ophalen controleer je of het juiste kind meegaat met de juiste persoon. Vraag om legitimatie als degene die ophaalt een onbekende voor je is. Geef het kind niet mee aan een onbekende en neem altijd direct contact op met de (gezaghebbende) ouder. De toegang weigeren aan een van beide gescheiden</p>	

<p>ouders kan alleen als er een schriftelijke verklaring van een rechter is (zie Infoblad toepassen informatierecht gescheiden ouders, Werkwijzer SamenStarten).</p>	
<p>Thema EHBO en Achterwacht</p> <p>EHBO Een ongeluk kan onverwacht gebeuren. Daarom is er tijdens openingsuren op een locatie altijd een volwassene iemand aanwezig die gekwalificeerd is voor het verlenen van eerste hulp aan kinderen. Alle gastouders hebben een EHBO diploma en volgen jaarlijks herhalingslessen. Op locaties is er in geval van nood altijd een BHV-er aanwezig die de leiding neemt bij de hulpverlening of ontruiming.</p> <p>Blusmiddelen en EHBO-koffer Op elke locatie zijn voldoende blusmiddelen en een EHBO-doos om eerste hulp bij ongelukken te kunnen verlenen. Eén van de BHV-ers controleert 2 keer per jaar (maart en september) de inhoud van de EHBO-doos en de blusdekens aan de hand van de 'Controlelijst EHBO-doos en blusdekens'. Je vult zelf de EHBO-trommel aan als je iets hebt gebruikt. Een extern bedrijf controleert de brandblusmiddelen.</p> <p>Ook gastouders adviseren wij om zorg te dragen voor een goed gevulde EHBO-trommel. En direct aan te vullen wat op is. Daarnaast we je om maatregelen te treffen om een mogelijke brand te blussen, denk aan branddeken/en of eenvoudige blusmiddelen.</p> <p>Achterwachtregeling voor locaties Op het moment dat we afwijken van de BKR (binnen de mogelijkheden die de wet hiervoor biedt) is er altijd een tweede volwassene op de locatie aanwezig. In het pedagogisch beleidsplan staat wanneer wij binnen de drie-uursregeling afwijken van de BKR (beroepskracht-kindratio) bij KDV en bij BSO tijdens schoolvakanties. Voor BSO staat hierin ook wanneer we tijdens schoolweken afwijken van de BKR binnen de halfuurs-regeling.</p> <p>Voor bepaalde situaties hebben locaties ook een achterwachtregeling. Deze geldt bijvoorbeeld als je alleen aan het werk bent op een locatie. Wanneer er dan iets is waardoor je ondersteuning nodig hebt, dan kun je een achterwacht bellen. Deze achterwacht is altijd een volwassene van 18 jaar of ouder en tijdens openingsuren telefonisch beschikbaar. Als je de achterwacht belt dan kan deze binnen 15 minuten op de locatie aanwezig zijn. Het is daarom belangrijk dat je weet wie achterwacht is en hoe je die kunt bereiken.</p> <p>Ook wanneer er door een calamiteit (ziekte, ongeval, vermissing, enz.) een situatie ontstaat waarbij er een afwijking is van de BKR en je kunt dit niet oplossen met je team of binnen je eigen locatie, dan kan je de achterwacht bellen.</p> <p>Achterwachtregeling gastouders Een gastouder heeft een achterwacht nodig als ze 4 of meer kinderen opvangt. (inclusief eigen kinderen onder 10 jaar). De achterwacht is iemand op wie je een beroep kunt doen in geval van een calamiteit. Deze achterwacht is in principe altijd binnen 15 minuten om de zorg voor de kinderen over te nemen. De</p>	<p>PM 5.07 Controlelijst EHBO-doos en blusdekens</p>

<p>achterwacht hoeft geen ervaringscertificaat, kinder-EHBO diploma of VOG te hebben, omdat het alleen om een noodoplossing gaat.</p> <p>Sowieso is Junis altijd achterwacht bij calamiteiten. Bel hiervoor één van de bemiddelingsmedewerkers of de receptie van Junis (bereikbaar van 8.30 - 17.00 uur).</p>	
<p>Handelen bij calamiteiten</p> <p>Noodsituaties</p> <p>Calamiteiten kunnen we helaas niet altijd voorkomen. Het zijn gebeurtenissen die gelukkig zelden voorkomen. Maar als ze aan de orde zijn, is een professionele reactie van groot belang. Daarom hebben we afspraken over wat je doet bij een ongeval, een vermissing van een kind, brandalarm, een bommelding, verdachte personen of objecten, geweldpleging, lekkage of inbraak.</p> <p>Voor elke situatie geldt:</p> <p>Blijf kalm, raak niet in paniek.</p> <p>Denk aan de veiligheid van jezelf, kinderen en collega's.</p> <p>Handel volgens de veiligheidsafspraken</p> <p>Bel altijd 112:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ bij bewusteloosheid; ◆ bij zeer heftige bloedingen (bijvoorbeeld een slagaderlijke bloeding); ◆ als het kind buiten kennis is, braakt of als er bloed uit oren en neus komt; ◆ bij grote verbrandingen; ◆ bij (mogelijk) hersenletsel (denk aan val op het hoofd); ◆ bij een val op het hoofd, een val uit een bovenbed of een andere val ter hoogte van 2x lichaamslengte; ◆ bij vergiftigingen; ◆ en bij alles waar enigszins twijfel over bestaat. <p>Handelen bij noodsituaties met kinderen of medewerkers op locaties</p> <p>Volg het 'Stappenplan Bewusteloze baby' of het 'Stappenplan Ernstig ongeval' om te weten wat je moet doen. Bel ook altijd meteen je clustermanager. Zij handelt volgens het 'Stappenplan Ernstige calamiteiten' en stelt direct de regiomanager op de hoogte. Die bepaalt vervolgens samen met de directeur-bestuurder of het nodig is om een crisisteam te vormen</p> <p>Handelen bij noodsituaties met kinderen bij de gastouder</p> <p>Volg het 'Stappenplan Bewusteloze baby GOB' of het 'Stappenplan Ernstig ongeval GOB' om te weten wat je moet doen. Je belt altijd de ouders om te overleggen of om aan te geven wat er gebeurd is. Als het nodig is, alarmeer je de hulpverlenende instanties. Als de situatie 'is opgelost' dan informeer je de bemiddelingsmedewerker. Ook informeer je diezelfde dag de ouders van alle gastkinderen van die dag over de situatie. Dat geeft hen de mogelijkheid om samen met hun kinderen hierover te praten.</p>	<p>PM 5.08 Stappenplan Ernstige calamiteiten voor clustermanagers</p> <p>PM 5.08a Stappenplan Bewusteloze baby</p> <p>PM 5.08b Stappenplan bij ernstig ongeval</p> <p>GOB 5.01.a Stappenplan Bewusteloze baby</p> <p>GOB 5.01.b Stappenplan bij ernstig ongeval</p>

<p>Handelen bij noodsituaties met de gastouder</p> <p>Tijdens de opvang kan er ook iets met jou als gastouder gebeuren. Denk aan een ongeval of plotselinge ziekte. Bel dan zo snel mogelijk je achterwacht of iemand van Junis om de zorg voor (gast)kinderen te regelen.</p> <p>Neem altijd iets mee waarop staat dat je gastouder bent.. En dat je kinderen bij je hebt die je opvangt via Junis. Noteer hierop ook het telefoonnummer van de receptie van Junis. In geval van nood kan iemand die eerste hulp verleent dan meteen contact opnemen met Junis. Wij zorgen dan voor eventuele vervolgstappen.</p> <p>Bel ouders over de aard van de calamiteit en de (mogelijke) gevolgen voor de gastkinderen en de opvang. Informeer ook het Gastouderbureau als er (mogelijk) gevolgen zijn voor de opvang.</p> <p>Nazorg</p> <p>Als je betrokken was bij een calamiteit kan dit een enorme impact op je hebben, zowel voor kinderen als volwassenen. Extra begeleiding kan dan nodig zijn.</p> <p>Direct na een ernstige situatie en ook daarna dragen clustermanager, regiomanager of directeur/bestuurder zorg voor extra aandacht voor betrokken kinderen van de locatie en hun ouders. Bij de opvang en nazorg van betrokken medewerkers spelen de clustermanager en de afdeling HR een belangrijke rol.</p> <p>Voor gastouders is de bemiddelingsmedewerker het eerste aanspreekpunt en bij ernstige zaken escaleert die altijd naar de afdelingsmanager. Het calamiteitenteam van de GGD kan ons bij de nazorg ondersteunen.</p>	
<p>Ontruiming</p> <p>Ontruimingsplan</p> <p>Om in geval van nood op tijd en snel te ontruimen, heeft elke locatie een ontruimingsplan dat is gemaakt op basis van het 'Format ontruimingsplan'. Hierin vind je de ontruimingsprocedure en staan alle taken en verantwoordelijkheden bij ontruiming. Een korte versie van dit ontruimingsplan (volgens het 'Format verkort ontruimingsplan') hangt altijd zichtbaar op locatie.</p> <p>Ook als gastouder denk je vooraf na hoe je jouw woning op een veilige manier met de kinderen kan verlaten. Bedenk ook een alternatief voor het geval de gekozen route niet meer mogelijk is. Informeer daarna iedere huisgenoot over dit vluchtplan. Verder houd je de vluchtroute toegankelijk, dus vrij van fietsen, kinderwagens of vuilniszakken. Hoe je handelt bij brand lees je in de 'werkwijze bij onverwachte gebeurtenissen' versie gastouder</p> <p>Ontruimingsoefening op locatie</p> <p>Ten minste 2 keer per jaar (april en oktober) oefen je met collega's het ontruimen en evalueren jullie samen. Als jullie een ontruiming oefenen met de kinderen, dan vertel je dat achteraf bij het ophalen of via Konnect aan ouders.</p> <p>Evaluatie ontruimingsoefening op locatie</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ De clustermanager noteert in de kwaliteitskalender de datum van de ontruimingsoefening. ◆ Tijdens de oefening noteert de clustermanager of een BHV-er die de oefening observeert de bevindingen en eventuele verbeteringsuggesties op het formulier 'Waarneming en evaluatie ontruimingen'. 	<p>PM 5.06.a Format Ontruimingsplan</p> <p>PM 5.06.b Format Verkort ontruimingsplan</p> <p>PM 5.06.c Waarneming en evaluatie ontruiming</p> <p>PM 5.6.d Analyse ontruimingsoefening</p> <p>PM 5.20 Logboek ontruimingsoefening</p>

<ul style="list-style-type: none"> ◆ Het verloop van de oefening spreken jullie na in het werkoverleg op de locatie: hoe verliep de oefening, wat ging goed, wat kan beter of sneller. ◆ De clustermanager legt verbeterpunten vast op het formulier 'Analyse ontruimingsoefening'. ◆ Voor borging van de verbeterafspraken noteert de clustermanager locatie-gebonden verbeteracties in jullie Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid' ◆ De analyseformulieren slaan we op een centrale plaats op. De afdeling Pedagogiek en Kwaliteit kan dan aan de hand van de formulieren een jaarlijkse analyse uitvoeren, waardoor cluster- en organisatiebreed een beeld van de verbeteracties ontstaat. <p>Aanwezigheidsregistratie op locatie</p> <p>Om te weten hoeveel kinderen er bij een eventuele ontruiming zijn, is een dagelijkse registratie van aanwezige kinderen nodig. Dat betekent dat je alle kinderen bij binnenkomst en bij ophalen/vertrek registreert in Konnect. Zorg ook dat bij elke slaapkamer altijd zichtbaar is hoeveel kinderen er op elk moment slapen.</p> <p>Bij de meeste locaties in Zoetermeer hebben kinderen daarnaast ook een 'sleutelhanger' met hun naam. Om te weten wie waar op een bepaald moment is, zijn deze 'sleutelhangers' altijd in de ruimte waar de kinderen zijn.</p>	
<p>Ongevallen</p> <p>Definitie ongeval</p> <p>Een ongeval is elke onverwachte gebeurtenis waardoor personen (kinderen, ouders, medewerkers of derden) letsel (fysiek of emotioneel) oplopen of waarbij materiele schade ontstaat. Bij ieder ongeval, klein of groot, geven we je op deze plek handvatten om de juiste actie te ondernemen.</p> <p>Dit geldt altijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Blijf bij het slachtoffer. ◆ Waarschuw zo snel mogelijk een BHV-er of een collega (kinderopvanglocatie). ◆ Probeer een goede inschatting te maken van de toestand waarin het slachtoffer verkeert. Verleen indien nodig eerste hulp. ◆ Bel altijd 112 als een kind bewusteloos is, een heftige bloeding heeft, op het hoofd of uit bed is gevallen, of bij een val hoger dan 2x lichaamslengte. Bel daarna je clustermanager (of haar vervanger). De gastouder belt één van de bemiddelingsmedewerkers ◆ Laat het slachtoffer van een ernstig ongeval altijd liggen zoals je het vindt. Voorkom dat jij het slachtoffer beweegt. (Dus niet oppakken, dragen of verplaatsen.) ◆ Wil een kind na een onschuldige lichte val niet gaan zitten of staan, blijf dan bij het kind, stel het gerust en wacht even af. Kinderen nemen vaak een houding aan die voor het kind het beste voelt. Kijk hoe het kind reageert. Lijkt een kind na zijn val weer in orde, vraag dan aan het kind of het zelf op kan staan. Staat een kind toch niet uit zichzelf op, waarschuw dan een arts of bel 112. ◆ Vraag altijd een ander om jou en het slachtoffer naar de huisarts te 	<p>PM 5.08 Stappenplan ernstige calamiteiten voor clustermanagers</p> <p>PM 5.08b Stappenplan Ernstig ongeval</p> <p>GOB 5.01.b Stappenplan bij ernstig ongeval</p>

<p>brenge van of bel een taxi. Als de situatie snel verslechtert, bel 112.</p> <p>Het 'Stappenplan Ernstig ongeval' (op één A4-tje) is beschikbaar als geheugensteun. Dat hangt op elke locatie op een zichtbare plek. Voor gastouders is dit stappenplan in Portabase beschikbaar. Probeer na een calamiteit het dagritme met de kinderen weer op te pakken. Juist het herstel van ritme en regelmaat zorgt voor een gevoel van rust, veiligheid en voorspelbaarheid.</p>	
<p>Levensbedreigende situatie, beleid 112</p> <p>Snel en adequaat handelen is van levensbelang Een levensbedreigende situatie is</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ een val op het hoofd; ◆ een val hoger dan twee keer lichaamshoogte; ◆ een heftige bloeding; ◆ een situatie waarbij één of meerdere van de vitale functies (bewustzijn, de ademhaling of de bloedsomloop) verstoord zijn of verstoord dreigen te raken.; ◆ een vermoeden van overlijden. <p>Levensreddend handelen <u>Dit geldt altijd voor pedagogisch professionals</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Roep om hulp. ◆ Kijk of er nog gevaar is, zorg dat je zelf niet gewond raakt, haal gevaarlijke voorwerpen weg. ◆ Laat 112 en je clustermanager bellen (doe het zelf als je alleen bent). ◆ Vraag een collega of de achterwacht de andere kinderen mee te nemen. ◆ Laat het slachtoffer liggen zoals je het vindt. Voorkom dat jij het kind beweegt. Dus niet oppakken, dragen of verplaatsen. Als een kind in deze situatie wil opstaan, leg dan uit waarom het beter is om te blijven liggen. ◆ Verplaats een slachtoffer alleen als er gevaar dreigt; bijvoorbeeld brand of explosiegevaar. Met behulp van een deken kan je het slachtoffer eenvoudig verslepen. Wees voorzichtig bij het vermoeden van nek/rugletsel. ◆ Laat BHV-er of kinder-EHBO-er zo mogelijk en nodig Eerste Hulp toepassen. Wacht op deskundige hulp en blijf letten op de vitale functies van het slachtoffer. <p>Zodra je clustermanager is ingelicht, handelt zij volgens het 'Stappenplan Ernstige calamiteiten voor clustermanagers'.</p> <p><u>Dit geldt altijd voor gastouders</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Bel het alarmnummer 112 en/ of de huisarts (bij voorkeur van het gastkind). ◆ Pas eventueel Eerste Hulp toe. ◆ Laat het slachtoffer liggen zoals je het vindt. Voorkom dat jij het kind beweegt. Dus niet oppakken, dragen of verplaatsen. Als een kind in deze situatie wil opstaan, leg dan uit waarom het beter is om te blijven liggen. ◆ Verplaats een slachtoffer alleen als er gevaar dreigt; bijvoorbeeld brand of explosiegevaar. Met behulp van een deken kan je het slachtoffer 	

<p>eenvoudig verslepen. . Wees voorzichtig bij het vermoeden van nek/rugletsel.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Alarmeer de ouders. ◆ Roep hulp in voor de andere kinderen/ eigen kinderen en voor jezelf. ◆ Ga eventueel mee met de ambulance (als de ouders er nog niet zijn en de overige kinderen zijn opgehaald of overgedragen aan de achterwacht). Neem je mobiele telefoon mee! ◆ Informeer de bemiddelingsmedewerker. 	
<p>Ernstig ongeval (niet meteen levensbedreigend)</p> <p>Grote verwondingen Bij een ernstig ongeval zijn de verwondingen zodanig groot dat je direct hulp inroept, bijvoorbeeld BHV-er, EHBO-er of 112</p> <p>Denk bij grote verwondingen aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Grotere wonden: met bloed, diepe verwonding en flinke pijn; ◆ Mogelijk botbreuken; ◆ Verbrandingen ◆ En bij alles waar enigszins twijfel over bestaat. <p><u>Dit geldt altijd voor pedagogisch professionals</u> De BHV-er of Kinder-EHBO-er verleent Eerste Hulp en neemt altijd contact op met de huisarts (liefst van het slachtoffer zelf) of belt 112. Dit is afhankelijk van de ernst van de situatie. Bij een brandwond koel je de direct de brandwond 10 minuten met lauw zacht stromend leidingwater en verwijder je zo snel mogelijk kleding, sieraden en een eventuele luier.</p> <p><u>Dit geldt altijd voor gastouders</u> Je verleent in deze situaties zelf Eerste Hulp en neemt altijd contact op met de (vervangende)huisarts van het kind of belt 112. Dit is afhankelijk van de ernst van de situatie. Bij een brandwond koel je de direct de brandwond 10 minuten met lauw zacht stromend leidingwater en verwijder je zo snel mogelijk kleding, sieraden en een eventuele luier.</p>	
<p>Lichte ongevallen</p> <p>Kleine verwondingen Lichte ongevallen zijn die ongevallen waarbij de verwonding klein is en waarvan je het letsel zelf kan verzorgen. Dat kan dus een sneetje of een splinter in een hand zijn, een kleine (schaaf)wond of een lichte bloedneus. Hoe je dit doet, staat in de RIVM-Hygiënerichtlijnen voor kinderopvang of in de EHBO-app op je telefoon of tablet. Let hierbij op de veiligheid van het kind en jezelf. Was in ieder geval altijd je handen voordat je een wond verzorgt. Pedagogisch professionals kunnen ook altijd advies vragen aan een BHV-er of een medewerker die een certificaat kinder-EHBO heeft.</p> <p>Als je twijfelt over het letsel, bel dan met de huisarts/tandarts van het kind. Het telefoonnummer van de huisarts/tandarts van een kind staat voor locaties in Konnect of voor gastouder op het registratieformulier.</p>	<p>RIVM- Hygiënerichtlijnen</p> <p>GOB Registratieformulier</p>

Ouders informeren over ongeval of calamiteit

Op het juiste moment ouders voorzien van informatie

Afhankelijk van de ernst van de situatie en de ernst van het letsel is er een moment dat je ouders op de hoogte brengt van de gebeurtenis. Wanneer doe je dat en wie doet dat?

De pedagogisch professional of gastouder informeert ouders:

- ◆ tijdens het ophaalmoment als de verwonding klein is (een kleine schaaf of een enkele pleister). Als het kind overstuur blijft, bel je de ouders eerder.
- ◆ direct bij een onschuldige, maar zichtbare verwonding (denk aan een flinke schaaf of bult, letsel in het gezicht). Dat mag ook via Konnect, misschien met een fotootje erbij van het kind (en niet van de verwonding) dat inmiddels alweer aan het spelen is. Gastouders kunnen dit doen via Whatsapp. De ouder hoeft het kind dan niet meteen op te halen. Je zorgt er zo alleen voor dat het voor hen geen verrassing meer is bij het ophalen.
- ◆ direct na een vermissing van een kind dat weer terecht is.
- ◆ direct na een schijnbaar onschuldige val (anders dan een val op het hoofd of een val ter hoogte van 2x lichaamslengte), zodat ouders bedacht kunnen zijn op complicaties en eventueel naar de huisarts kunnen gaan.
- ◆ direct als je met het kind naar de huisarts gaat. Ouders kunnen dan naar de arts komen en/of beslissen over een eventuele behandeling.

De clustermanager informeert ouders:

- ◆ direct bij een ernstige situatie, ernstig letsel of overlijden.
- ◆ na 15 minuten bij een vermissing van een kind dat nog niet gevonden is.

De gastouder en/of de bemiddelingsmedewerker informeert ouders

- ◆ direct bij een ernstige situatie, ernstig letsel of overlijden.
- ◆ na 15 minuten bij een vermissing van een kind dat nog niet gevonden is.

Overlijden

Verdriet en rouw

Als er iemand overlijdt, is dat een ingrijpende gebeurtenis voor zowel volwassenen als kinderen. Wanneer een kind, een ouder, een klasgenootje, een collega of een familielid overlijdt dan geven we ieder ruimte om deze gebeurtenis op een manier te verwerken die passend en goed voelt. Wanneer je met een sterfgeval te maken krijgt, kan het moeilijk zijn om rustig na te denken wat er allemaal nodig is. Daarom hebben we een 'Draaiboek bij overlijden' als hulpmiddel bij het omgaan met zo'n gebeurtenis. Gastouders handelen volgens de 'werkwijze bij onverwachte gebeurtenissen' versie gastouder'.

Voor elke situatie zijn de stappen of de volgorde waarin je de stappen zet verschillend. Wel geldt voor elke situatie dat je begrip toont als iemand het moeilijk heeft. Samen verdriet verwerken kan een grote steun zijn. Bedenk ook dat niet iedereen zijn gevoelens op dezelfde manier toont. Als iemand bijvoorbeeld niet huilt, wil dat niet zeggen dat hij geen verdriet heeft.

PM 5.09
Draaiboek bij
overlijden

<p>Kind vermist tijdens de opvang</p> <p>In actie komen bij een vermissing Wanneer je ontdekt dat een kind mist (in of rondom de locatie, in of rondom je gastouderwoning of tijdens een uitstapje) onderneem je direct actie om het kind te zoeken. Dat staat in de 'werkwijze bij onverwachte gebeurtenissen'.</p> <p>Het is handig om informatie over het kind (welke kleding droeg het kind, speelde het binnen of buiten, wanneer voor het laatst gezien) te verzamelen. En over de omstandigheden van de vermissing (onbekende bezoekers in het pand, relatieproblemen ouders). Deze informatie is noodzakelijk als het nodig is om hulpdiensten in te schakelen.</p>	<p>PM 5.08 Stappenplan Ernstige calamiteiten voor clustermanagers</p> <p>PM 5.08.d Werkwijze onverwachte gebeurtenissen</p> <p>GOB 5.01.c Werkwijze onverwachte gebeurtenissen</p>
<p>Niet of onwettig ophalen kind</p> <p>Een ouder haalt een kind niet op na sluitingstijd Dat kan voor een kind heel vervelend zijn. Het gevoel van vergeten worden, kan een kind diep raken. Hou daar rekening mee als je contact zoekt met de ouder of in de communicatie met elkaar. Hoe je in deze situatie handelt staat in de 'werkwijze bij onverwachte gebeurtenissen'.</p> <p>Een ander persoon dan de gezaghebbende ouder komt het kind ophalen Als iemand anders het kind ophaalt (ook al ken je die persoon) en de gezaghebbende ouder heeft dit niet doorgegeven, leg dan rustig en duidelijk uit waarom je het kind niet kan meegeven. Neem vervolgens contact op met de gezaghebbende ouder. Als er toch moeilijkheden ontstaan, handel dan volgens de 'werkwijze bij onverwachte gebeurtenissen'.</p>	<p>Stappenplan Ernstige calamiteiten voor clustermanagers</p> <p>PM 5.08.d Werkwijze bij onverwachte gebeurtenissen</p> <p>GOB 5.01.c Werkwijze bij onverwachte gebeurtenissen</p>
<p>Overmachtssituaties</p> <p>Calamiteiten veroorzaakt door onvoorziene gebeurtenissen Denk bijvoorbeeld aan een brand, gaslek, bommelding, verdacht object, overstroming of lekkage, storingen/defecten van apparaten of (poging) tot inbraak. Door zo'n onvoorziene gebeurtenis is het soms nodig om je locatie of woning tijdelijk te verlaten. Is de situatie weer hersteld, je locatie of woning weer veilig en de schade niet groot? Dan is opvangen van de kinderen weer mogelijk.</p> <p>Hoe je handelt bij overmachtssituaties lees je in de 'werkwijze bij onverwachte gebeurtenissen'.</p>	<p>PM 5.08.d Werkwijze bij onverwachte gebeurtenissen</p> <p>GOB 5.01.c Werkwijze bij onverwachte gebeurtenissen</p>
<p>Onbekend of verdacht persoon</p> <p>Alerte houding Indringers gebruiken verschillende manieren om zonder toestemming de locatie of woning binnen te komen. Een indringer grijpt de kansen die zich voordoen. Denk bijvoorbeeld aan een openstaande deur, het vertellen van een smoes om je te misleiden, achter iemand aanlopen of zich voordoen als leverancier of reparateur. Ook digitaal kun je last krijgen van ongewenste indringers. Tijdens het werk is het daarom goed om altijd alert te zijn op dit soort situaties. Hoe je handelt lees je in de 'aanpak bij onverwachte gebeurtenissen'.</p>	

Voorkomen grensoverschrijdend gedrag

Definitie van grensoverschrijdend gedrag

Gedrag van kinderen of volwassenen dat voor een kind onprettig en ongewenst is, is altijd grensoverschrijdend. De beleving van het gedrag door het kind, is daarbij belangrijk. Grensoverschrijdend gedrag kan gaan om pesten, uitschelden, slaan of schoppen, seksuele toenaderingen en seksuele intimidatie zowel door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, gastouders, groepshulpen, stagiairs, vrijwilligers, overige aanwezige volwassenen als kinderen. Gedrag dat over de grenzen van kinderen gaat, heeft grote gevolgen. Hun basisvertrouwen raakt geschonden. Een omgeving waar zij dachten veilig te zijn, blijkt toch niet zo vanzelfsprekend veilig.

Het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag bestaat uit twee thema's:

Beleid voorkomen grensoverschrijdend gedrag volwassenen; over beroepshouding en gedrag, het vierogenprincipe en de Meldcode Kindermishandeling.

Beleid voorkomen grensoverschrijdend gedrag kinderen; over het aanpakken van pesten en seksueel grensoverschrijdend gedrag van kinderen onderling

Beleid voorkomen grensoverschrijdend gedrag volwassenen

Zo zijn onze manieren

Respect voor elkaar is een belangrijke kernwaarde waarbij machtsmisbruik, ongewenste intimiteiten, pesten en dergelijke niet past. Elke opvangsituatie hoort een veilige plek te zijn voor kinderen en volwassenen. Openheid, elkaar aanspreken en melden van grensoverschrijdend gedrag helpt om ongewenst gedrag te stoppen of te voorkomen. De wettelijke verplichtingen uit de Wet Kinderopvang over het vierogenprincipe en de Meldcode Kindermishandeling vind je terug in de 'werkwijzer veiligheid', de 'werkwijzer zorgen rondom een kind' en gedragsafspraken.

Ouders informeren we hierover tijdens de kennismakingsprocedure. Bij beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, groepshulpen, stagiairs en vrijwilligers brengen we dit beleid en onze verwachtingen vanaf de aanstellingsprocedure onder de aandacht. Bij gastouders doen we dat in het intakegesprek. Clustermanagers brengen de Meldcode Kindermishandeling en het stappenplan tenminste één maal per jaar onder de aandacht bij de teams. Dit is onderdeel van de kwaliteitscyclus. Op de locatie hangt altijd een prikbord over de Meldcode Kindermishandeling. Bemiddelingsmedewerkers bespreken dit onderwerp tijdens voortgangsgesprekken.

Met ons gedachtegoed van Natuurlijk Leiderschap werken we aan een cultuur die uitdaagt om kritisch naar jezelf te kijken en ook naar wat er om je heen gebeurt. Wanneer je met die kritische open blik leert kijken, weet je ook wat je zelf kunt bijdragen, waar je de ander nodig hebt en leg je makkelijker 'gedoe' op tafel. Dan ontstaat er een goed gesprek en kun je elkaar met respect aanspreken.

Beroepshouding en gedrag

Integriteit

Kinderen en hun ouders mogen van onze medewerkers en gastouders een respectvolle en positieve basishouding verwachten in alle vormen van contact en communicatie. Ook onderling willen we zo met elkaar omgaan. Onze Pedagogische Cirkel is hierbij leidend. En het staat ook in onze beroepscode en gedragscode. Deze documenten zijn bedoeld als referentiekader. Het biedt onze organisatie een profiel waaraan we ons kunnen spiegelen en geeft een beeld van (wettelijke) eisen.

Beroepscode voor pedagogisch professionals

De beroepscode is door pedagogisch professionals zelf opgesteld, met hulp van een vakbond en is voor de hele beroepsgroep in de kinderopvang. In de code staan gedragsafspraken die een beeld geven hoe je professioneel handelt als pedagogisch professional. De beroepscode biedt zekerheid, zodat je weet wat je wel of niet kan en mag doen. Elke beroepskracht, beroepskracht in opleiding, groepshulp, stagiair en vrijwilliger krijgt bij het aanstellingsgesprek of in de introductieperiode een digitale link naar deze beroepscode. Je vindt de beroepscode ook in het handboek 'Medewerker in beeld'.

Gedragscode

Het kader hiervoor ligt in de pedagogische visie. Veel van wat in de gedragscode staat als gedrag en/of houding, is een uitwerking van gedrag en/of houdingsaspecten van de Pedagogische Cirkel. Als we handelen volgens de gedragscode en elkaar op een respectvolle manier aanspreken, signaleren we vroegtijdig grensoverschrijdend gedrag. Dan benoemen we concreet wat we zien, zeggen we wat we hiermee gaan doen of geven we aan wat we van de ander verwachten. Elke beroepskracht, beroepskracht in opleiding, groepshulp, stagiair of vrijwilliger krijgt bij het aanstellingsgesprek of in de introductieperiode een digitale link naar deze gedragscode. Pedagogisch medewerkers vinden de gedragscode ook in het handboek bij 'Medewerker in beeld'. Voor ouders is de gedragscode in te zien op de locatie.

Personenregister, vertrouwenspersoon en klokkenluidersregeling

Elke medewerker, gastouder, 18+ huisgenoten van de gastouder en elke vrijwilliger bezit een geldige Verklaring omtrent Gedrag (VOG) en is gekoppeld in het personenregister. Elke medewerker in dienst van Junis kan terecht bij een onafhankelijke vertrouwenspersoon die niet verbonden is aan de organisatie. De contactgegevens van deze vertrouwenspersoon zijn te vinden op het locatieoverzicht. Ook kennen we een klokkenluidersregeling voor het anoniem melden van eventuele misstanden.

Vierogenprincipe op locaties 0-4 jaar

Aandachtspunten bij de uitwerking

Het vierogenprincipe helpt ons bij het waarborgen van de veiligheid van kinderen en medewerkers. Het betekent dat we maatregelen treffen, waardoor binnen de locaties met kinderen van 0-4 jaar op elk moment een andere volwassene de mogelijkheid heeft om mee te kijken of te luisteren. Deze maatregelen staan in het Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid'. De

oudercommissie van een locatie heeft hierover adviesrecht. De GGD controleert en beoordeelt de maatregelen in het [Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid'](#). En kijkt in de praktijk of jullie de maatregelen uitvoeren of naleven.

Concrete maatregelen vierogenprincipe

- ◆ Bij bouw, verbouwing of inrichting houden we zo veel als kan rekening met het principe van transparantie. Mogelijkheden hiervoor verschillen per locatie.
- ◆ We streven ook naar een open cultuur waarin we van elkaar willen leren. Elkaar aanspreken op wat goed gaat en wat niet goed gaat. Daarmee proberen we er voor te zorgen dat we signalen van kinderen tijdig herkennen om de juiste actie in gang te zetten.
- ◆ Voor meer ogen op de groep proberen we op iedere groep een stagiaire te plaatsen.
- ◆ Groepen waarbij slechts de inzet van één pedagogisch professional nodig is, voegen we zoveel mogelijk samen. Natuurlijk houden we hierbij rekening met de wettelijke eisen rondom het samenvoegen van groepen.
- ◆ Er is sociale controle doordat leidinggevenden de locatie op geplande of ongeplande momenten bezoeken. Ook de flexibele haal- en brengmomenten waardoor er voortdurend ouders binnen kunnen komen om hun kinderen te halen, is een vorm van sociale controle. Collega's zien en horen elkaar ook doordat kinderen regelmatig mee doen aan activiteiten buiten hun groep.

Specifieke situaties

Toch komt het voor dat kinderen weleens alleen zijn met een medewerker of uit het zicht zijn van de medewerker. Denk bijvoorbeeld aan de volgende situaties:

- ◆ Met een kleine groep kinderen een activiteit doen onder begeleiding van 1 pedagogisch professional. Voor een kind is dat soms heel waardevol. Juist in kleine groepen komen sommige kinderen beter tot hun recht en kan je beter inspelen op hun ontwikkelingsbehoeften.
- ◆ Een uitstapje in de buurt. Dat kan vaker plaatsvinden als een pedagogisch professional met een kleine groep kinderen weg kan. Hoe je hiermee omgaat staat in het Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid' van je locatie. Zo is een uitstapje naar de supermarkt om de hoek bijvoorbeeld geen probleem omdat hier genoeg sociale controle is. Een uitstapje naar een meer 'verlaten' gebied doe je in ieder geval altijd samen. Zorg dat je onderweg altijd telefonisch bereikbaar bent en meldt bij je buurgroep dat je collega alleen achterblijft.
- ◆ Kinderen die af en toe de behoefte voelen om zich even terug te trekken. Daarom willen we niet alle speelplekken volledig open en zichtbaar maken. Spelen uit het directe zicht van een volwassene hebben kinderen soms even nodig. Ga liever in gesprek met de kinderen over hun eigen gevoel van veiligheid en wat wel en niet hoort. Wat zouden ze doen als ze zich onveilig voelen of iemand hen aanraakt op een plek die zij niet fijn vinden?

Meldcode Kindermishandeling

Vermoeden

Het bespreken van zorgen over het welbevinden of de ontwikkeling van een kind, is onderdeel van je werk. Dat wil niet zeggen dat dit altijd makkelijk is. Bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag gaat het vaak om een bepaald onderbuikgevoel dat lastig onder woorden te brengen is. Je wilt daar niet meteen conclusies aan verbinden, maar het wel serieus nemen. Door hierover te praten probeer je met elkaar duidelijk te krijgen waarover er precies zorgen zijn. Een gesprek hierover met één van onze aandachtsfunctionarissen kindermishandeling kan je daarbij helpen. Ook ouders hebben op dit gebied soms zorgen over hun kind. Neem ouders hierin serieus door objectief naar hen te luisteren.

Stappenplan Meldcode Kindermishandeling

Blijft je zorg? Dan kijk je welke stappen nodig zijn in het belang van de veiligheid van het kind. Gebruik bij een vermoeden van kindermishandeling, seksueel misbruik of huiselijk geweld het stappenplan van onze Meldcode Kindermishandeling. Die vind je in de ['Werkwijzer Zorgen rondom een kind'](#).

Voorkomen grensoverschrijdend gedrag door kinderen

Waarden en normen voor een respectvolle omgang

We willen dat elk kind op onze locaties of in een gastgezin zich geborgen en veilig voelt en kan rekenen op een respectvolle omgang. Met elkaar zorg je voor een goede sfeer op de groep of in het gastgezin en ondersteun je kinderen in de omgang met elkaar. Je biedt bescherming tegen ongewenst gedrag van anderen. En je maakt afspraken over wat wel en niet kan en mag. Je legt spelenderwijs uit wat je van hen verwacht bij samen spelen. Je helpt als het nodig is bij het oplossen van ruzie en bij het opkomen voor zichzelf. Onze Pedagogische Cirkel is hierbij het referentiekader. De methodiek ZoZien ondersteunt je bij het stimuleren van de (sociaal-emotionele) ontwikkeling van kinderen.

Grensoverschrijdend gedrag stoppen

Bij pesten en seksueel grensoverschrijdend gedrag van kinderen onderling, ontstaat er een situatie waarbij kinderen een bedreiging vormen voor zichzelf of voor anderen. Een kind kan zich hierdoor fysiek en emotioneel onveilig voelen. Het kan ook invloed hebben op de verdere ontwikkeling van een kind. Daarnaast kunnen onderlinge interacties een te grote impact hebben op de groep, op de pedagogisch professional of de gastouder. Hierdoor komt ook de emotionele en/of fysieke veiligheid van hen in het geding.

Wanneer je je zorgen maakt over een ontstane situatie of over gedrag van kinderen dat over grenzen gaat, pak dan de ['Werkwijzer Zorgen rondom een kind'](#) erbij. Daarin vind je het ['Stappenplan Seksueel grensoverschrijdend gedrag door kinderen onderling'](#). Meer informatie over het aanpakken van pesten vind je onder de knop ['Aanpak bij pesten'](#). Wil je meer informatie over bijvoorbeeld de normale seksuele ontwikkeling? Dat vind je op de pagina ['Pedagogische verdieping'](#) van de ['Werkwijzer Pedagogisch handelen'](#).

Aanpak bij pesten

PM 5.11
Infoblad pesten

Samen sterk tegen pesten

Pesten kan en mag niet. Daar zijn we het met elkaar over eens. Af en toe een beetje plagen is meestal niet zo erg. Door elkaar een beetje uit te dagen, leren kinderen bijvoorbeeld om voor zichzelf op te komen, worden weerbaarder of leren omgaan met kleine conflicten. Plagen duurt vaak niet lang en het heeft geen kwade bedoelingen. Nu eens plaagt de één, dan weer de ander. Een geplaagd kind kan terugplagen. Na een tijdje maken ze het samen weer goed. Pesten is altijd gemeen. Als er wordt gepest, is het ene kind altijd sterker dan het andere. De één wint dus altijd en de andere is altijd de verliezer. Pesten gebeurt nooit zomaar een enkel keertje. Een kind dat wordt gepest, is steeds het mikpunt. Daarom is pesten nooit leuk. Bij pesten kan een slachtoffer blijvende psychische of fysieke schade oplopen.

Signalen van pesten oppakken

Zelfs in een veilige omgeving kun je te vaak plagen, vervelende grapjes maken of een begin van pesten nooit helemaal uitsluiten. Daarom is het van groot belang dat je signalen van pesten serieus neemt en er alles aan doet om het te bestrijden. Met een oplettende en luisterende houding merk je hoe kinderen met elkaar omgaan. Pak signalen over pesten vooral direct op, met het gepeste kind, de pester, de groepsgenoten en de ouders. Handvatten hiervoor vind je in het [infoblad over pesten](#).

Bouwstenen kwaliteit werkwijzer veiligheid

Deze bouwstenen beschrijven de veiligheidsrisico's tijdens de opvang en geven een beeld van de maatregelen om deze risico's te verkleinen. Door deze maatregelen regelmatig te evalueren en eventueel bij te stellen creëren we een goede balans tussen veiligheid enerzijds en ruimte om te ontwikkelen en experimenteren (en fouten te maken) anderzijds. Dat is belangrijk om te weten.

RISICO'S HERKENNEN en BENOEMEN

- ◆ Een kind raakt (ernstig) gewond of overlijdt (in/rondom de opvanglocatie, tijdens uitstapjes of tijdens vervoer van en naar de opvanglocatie/gastouderwoning).
- ◆ Het letsel verergert, omdat er niet adequaat gehandeld wordt in het geval van een calamiteit.
- ◆ Een kind wordt niet tijdig in veiligheid gebracht bij brand of een andere calamiteit.
- ◆ Een kind wordt vermist.
- ◆ Een kind wordt meegenomen door onbekenden of wordt onrechtmatig opgeëist.
- ◆ Een kind wordt misbruikt of mishandeld.

MAATREGELEN NEMEN

- ◆ We leren kinderen omgaan met kleine risico's en beschermen hen voor grote gevaren
- ◆ We leggen preventieve maatregelen vast in afspraken.
- ◆ We hebben afspraken over EHBO-hulp en achterwacht.
- ◆ We werken op locaties met 0-4 jarigen volgens het vierogenprincipe waarbij we ook rekening houden met de behoefte van kinderen om soms even onzichtbaar te zijn voor volwassenen.
- ◆ We volgen een stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag.
- ◆ Ouders krijgen informatie over ons veiligheidsbeleid.

EVALUATIE EN BIJSTELLING

- ◆ Met ons gedachtegoed van Natuurlijk Leiderschap werken we aan een cultuur waarbinnen we elkaar durven aanspreken op zaken die beter kunnen.
- ◆ We registreren (bijna)fouten, (bijna)ongevallen en gevaarlijke situaties centraal in de verbeter- en aandachtregistratie, analyseren de situatie en kijken welke maatregelen nodig zijn. Clustermanagers bespreken dit met beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, groepshulpen, stagiairs en eventuele vrijwilligers en ook altijd in hun werkoverleg met de regiomanager. Bemiddelingsmedewerkers bespreken dit met gastouders.
- ◆ Clustermanagers registreren verbetermaatregelen en de opvolging daarvan in het Plan van Aanpak 'Veiligheid en Gezondheid' van de locatie.
- ◆ De afdeling Pedagogiek en Kwaliteit analyseert de verbeter- en aandachtregistratie 4 keer per jaar en brengt hierover verslag uit aan het management team. Het is ook input voor de risico-inventarisatie van het primaire proces die het managementteam twee keer per jaar doet.
- ◆ Aan de hand van interne checks door de afdeling Pedagogiek en Kwaliteit kijken we wat in de praktijk werkt en wat niet. Ze gaan daarvoor in gesprek met medewerkers over werkafspraken en procedures of zetten een vragenlijst uit. Dit is vaak objectieve feedback waarop we als organisatie tussentijds op kunnen sturen.